

**Móttaka og meðhöndlun spilliefna
Maí 2018**

**Skýrsla fyrir árið 2017 til Umhverfisstofnunar vegna starfsleyfis
Gámaþjónustu Norðurlands ehf. Hlíðarvöllum, Akureyri**

Umhverfisstofnun
Suðurlandsbraut
Reykjavík

1. Inngangur

Starfsleyfi til móttöku og meðhöndlunar spilliefna gefið út af UST 16. Júlí 2012 til Saga plast ehf. 611293-2169.

Úr starfsleyfi:

Starfsleyfi þetta gildir fyrir Sagaplast ehf., kt. 611293-2169, fyrir móttöku og meðhöndlun spilliefna og raf- og rafeindatekjaúrgangs á athafnasvæði félagsins við Rangárvelli, Akureyri. Komi nýr aðili að rekstrinum getur hann sótt um að starfsleyfið verði fært yfir á sig án þess að gefið verði út nýtt starfsleyfi, sbr. 27. gr. reglugerðar nr. 785/1999 um starfsleyfi fyrir atvinnurekstur sem getur haft í för með sér mengun.

Starfsleyfið var síðar fært til Gámaþjónustu Norðurlands ehf. sem tók yfir reksturinn nokkru síðar en starfsleyfið var gefið út eða 19. desember 2012.

Spilliefnamóttakan er hluti af starfsemi móttöku, -flokkunar- og umhleðslustöðvar Gámaþjónustu Norðurlands og eru ýmsir rekstrarþættir sameiginlegir. Húsakynni, geymslur og vinnsla efnanna miða að því að starfsemin gangi vel fyrir sig og sé hluti af heildarstarfsemi Gámaþjónustu Norðurlands að Hlíðarvöllum.

2. Umfang starfseminnar

Úr starfsleyfi:

1.2. Umfang starfseminnar
Heimilt er að taka á móti allt að 900 tonnum af úrgangi á ári til meðhöndlunar, þ.e. til flokkunar, pökkunar, annars frágangs og geymslu. Þær tegundir úrgangs sem heimilt er að taka á móti eru eftirfarandi:
a) 600 tonn af spilliefnum, þ.m.t. smitandi úrgangi og 500 kg af sprengifimum efnum, skotfærum og neyðarblysum.
b) 300 tonn af raf- og rafeindatekjaúrgangi, m.a. sem innihaldið getur hættuleg efni.

Í móttökustöðinni er tekið við spilliefnum og raftækjum frá Eyjafjarðasvæðinu auk efna frá Þingeyjarsýslum og hluta Austurlands. Lögð er áhersla á að meðhöndlun efna í móttökustöðinni sé samkvæmt reglum, en umgengi um þessi efni víða um land þar sem þau falla til er ábótavant enda eftirlit víða ekkert.

4.1. Móttaka og skráning úrgangs

Skrá skal tegundir spilliefna og raf- og rafeindatækjaúrgangs sem tekið er á móti, í samræmi við flokkunarkerfi reglugerðar nr. 184/2002 um skrá yfir spilliefni og annan úrgang. Jafnframt skal skrá magn, uppruna, dagsetningu móttöku, framleiðanda úrgangs eða söfnunarfyrirtæki ef við á, vinnsluaðferðir og ráðstöfun úrgangsins. Allar færslur er varða spilliefni skulu varðveittar í a.m.k. 5 ár.

Sérstaklega skal skrá magn raf- og rafeindatækjaúrgangs og ihluta hans, í samræmi við flokkun í viðauka IA við reglugerð nr. 1104/2008 um raf- og rafeindatækjaúrgang, og það hvernig honum er ráðstafað. Halda skal skrá yfir gerð og magn spilliefna í þessum úrgangi og ráðstöfun þeirra. Skrámar skulu vera aðgengilegar eftirlitsaðila.

Tafla sem sýnir spilliefni og raftækjaúrgang sem barst móttökustöðinni að Hlíðarvöllum Akureyri og ráðstöfun þeirra árið 2017.

Þessu er síðan ráðstafað til Efnamóttökunnar og Furu.

Tafla 1

Úrgangstegund	Lýsing	Þyngd
10500	Óilslur	2.805,00 KG
10900	Óilumengaður úrgangur ódælanl.	10.177,00 KG
10940	Koppafétt	488,00 KG
1310	Kælitæki m/freon	54.725,00 KG
1330	Tölvur - tumar /borðvél	439,00 KG
1335	Litill samskiptatæki	5.993,00 KG
1340	Perur	2.709,00 KG
1355	Óil önnur raftæki / annar rafb	87.437,00 KG
13580	Stór heimillitæki	128.387,00 KG
20900	Lífr.óðælanlegt M.H/B	165,00 KG
20950	Kælimiðlan/Freon	255,00 KG
22000	Þéttar með PCB 0-40kg	143,00 KG
30119	Smálát-<200ltrar ódælanl	2.226,00 KG
30200	Framköllunary. f- 200litr	1.504,00 KG
30827	Prentþykki, duft almennt	330,00 KG
30828	Prentillitr	814,00 KG
30829	Smálát <25 litra	10.219,00 KG
30836	Kítill og spartl	79,00 KG
30879	Smálát <25 litra	224,00 KG
31000	Eftirlitssk.úrg. ódælanlegur	5,00 KG
31100	Matarollta	1.185,00 KG
40056	Amalgam	8,00 KG
50100	Óflokkaðar rafhlöður	5.789,00 KG
60000	Útrj. mingarefni	106,00 KG
60200	Lífræn oxandi efni	18,00 KG
701	Sóttmengað	17.388,00 KG
70900	Ólífræn spilliefni innlend eyð	339,00 KG
80100	Isocyanót (MDI-TDI)	179,00 KG
80260	rannsókarst.úrg. innlend eyð	35,00 KG
80350	Halon slökkvibúnaður mvsk	16,00 KG

Samtals 337.187 kg

Þessir flokkar úrgangs og spilliefna sem fram koma í töflunni voru fluttir til viðeigandi ráðstöfunar.

Auk spilliefnamóttökunnar er á Hlíðarvöllum rekin almenn móttökustöð fyrir úrgang og endurvinnsluefni. Þar er tekið á móti alls konar efnum og þeim komið til viðeigandi ráðstöfunar eins og spilliefnum og raftækjum. Blandaði og grófi úrgangurinn auk dýrahæja til urðunar í Stekkjavík, lífræni eldhúsúrgangurinn til jarðgerðar að Þverá, sóttmengaði úrgangurinn til brennslu í Kólku, brotajárnið til

Furu, jarðvegur, gler og múrbrot á jarðvegstípp og mest af endurvinnsluefnum svo sem pappír, pappa, plast og fl., var flutt til Evrópu í endurvinnslu.

GPN byrjaði á árinu að taka á móti timbri, trjágreinum og gróðurúrgangi til tætingar fyrir Moltu, fyrst sem undirverktaki Hringrásar sem var verktaki Moltu og svo sem beinn undirverktaki Moltu. Til þess að geta unnið stoðefni til moltugerðar var fjárfest í Tim timburkurlara með segulbandi til að fjarlægja allan málm. Áður var timbri, greinum og garðúrangi ekið til Moltu í gegnum Hringrás sem tók á móti efninu frá þeim.

3. Mengunaróhöpp og viðbrögð við þeim

Engin mengunaróhöpp urðu á árinu 2017.

4. Niðurstöður frárennismælinga

Við hönnun móttökustöðvarinnar þá var sérstaklega litið til þess að öllum reglum um frárennsli væri fylgt til hins ýtrasta og samþykktar teikningar sendar UST við vinnslu starfsleyfa.

Vísað er til mælinga á frárennsli sem gerðar voru sumarið 2017. Sérstakar mælingar voru gerðar á frárennsli spilliefnamóttökunnar. Sýnataka, mælingar og efnagreiningar voru gerðar af Verkís hf. og Sýni. Greinargerð verkfræðistofunnar fylgir þessari skýrslu (Fylgiskjal 1).

Jafnframt er nú sem áður bent á mikið ósamræmi sem gildir um kröfur um hönnun frárennislagna og losunarmörk efna í frárennsli fyrirtækja eftir því hver á í hlut og/eða hver gefur út starfsleyfi sbr. töfluna hér að neðan.

Minnt er á samræmingarhlutverk Umhverfisstofnunar í þessum efnum samkvæmt lögum.

	Losunarmörk í starfsleyfi Sorpu bs. (Gefið út af Heilbrigðisnefnd Reykjavíkur 19.febrúar 2013) (mg/l)	Losunarmörk í starfsleyfi Gámapjónustu Norðurlands ehf. (Gefið út af UST 24. maí 2011) (mg/l)	Losunarmörk í starfsleyfi Sagaplats ehf. (Gefið út af UST 16. júlí 2012) (mg/l)	Mismunur á losunarmörkum Sorpu bs. annars vegar og Gámapjónustu Norðurlands og Sagaplats hins vegar
COD	1000	125	125	8-faldur
Svifagnir	500	35	35	14,3 -faldur
Olía/fita	100	15	15	6,7- faldur

Þá er vakin athygli á því að spilliefnamóttakan að Hlíðarvöllum Akureyri er fyrst og fremst móttökustöð spilliefna og raftækjaúrgangs en vinnsla er þar lítil sem engin. Efnin eru búin undir flutning og ráðstafað til annarra aðila sjá töflu. Vakin er athygli á því að móttökustöðvar spilliefna og raftækjaúrgangs á vegum Sorpu bs. (endurvinnslustöðvar) og móttökustöðvar (gámasvæði) sumra sveitarfélaga hafa engin slík starfsleyfi þó magn efna sem þangað berast sé sambærilegt.

5. Umhverfisstjórnun og innra eftirlit

GPN er með ISO 14001:2004 umhverfisevntun frá BSI sem nær til allra þátta í starfsemi fyrirtækisins ekki síst til starfsmannar sem lýtur að móttöku- og flokkunarstöðinni að Hlíðarvöllum Akureyri, þar með talinni spilliefnamóttökunni.

Var þeirri vottun viðhaldið á árinu eins og ætlast er til, en reglulegar úttektir eftirlitsaðila (bsi) fóru fram í september 2017, að auki var unnið að innleiðingu uppfærðs staðals ISO 14001:2015 hjá Gámaþjónustu Norðurlands ehf. Allir rekstrar- og umhverfispættir m.a. þeir sem varða spilliefni og raftækjaúrgang og líklegir eru til að valda neikvæðum áhrifum á umhverfið voru yfirfarnir með aðferðum áhættugreininga og ráðstafanir gerðar til að áhrif þeirra verði sem minnst. Lokaúttekt nýs staðals mun fara fram sumarið 2018.

Eitt af mikilvægustu atriðum þessarar vinnu er skráning ýmissa rekstrarþátta sem varða umhverfið að gera alla starfsmenn fyrirtækisins sem best meðvitaða um þá þætti starfsmannar sem kunna að valda neikvæðum umhverfisáhrifum í næsta nágrenni.

6. Grænt bókhald

Rekstrarþættir sem varða grænt bókhald eru sameiginlegir fyrir alla starfsemi Gámaþjónustu Norðurlands og eru þeir sem tengjast spilliefnamóttökunni ekki sérstaklega aðgreindir.

Skýrsla sem varðar grænt bókhald fyrir Gámaþjónustu Norðurlands fylgir með þessari skýrslu.

Fylgiskjal 1: Greinargerð og niðurstöður frárennismælinga Verkfræðistofunnar Verkís hf.

Fylgiskjal 2: Grænt bókhald fyrir Gámaþjónustu Norðurlands fyrir árið 2017.